

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ
Број:Гж 1265/13
Дана: 20.09.2013. године
К р а г у ј е в а ц

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, као другостепени, у већу састављеном од председника већа судије Божидара Вујичића, и чланова већа судија Мирјане Поповић и Јасмине Симовић, у парници тужилаца М. С. из С. и М. С. из П., које заступа пуномоћник С. М., адвокат из Ћ., против туженог М. В. из Ћ., кога заступа пуномоћник В. М., адвокат из Ћ., ради раскида уговора о доживотном издржавању и поравнања и по противтужби туженог-противтужиоца, ради својине, одлучујући по жалби туженог-противтужиоца, изјављеној против пресуде Основног суда у Параћину, Судска јединица у Ћуприји П-7 П.бр.668/11 (2007) од 6.09.2012. године, на седници већа од 20.09.2013. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Параћину, Судска јединица у Ћуприји П-7 П.бр.668/11 (2007) од 6.09.2012. године, тако да гласи:

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев тужилаца С. М. из С. и С. М. из П., као наследника покојне М. В., бивше из Ћ. којим су тражили да се раскине уговор о доживотном издржавању оверен пред Општинским судом у Ћуприји под Р.број 225/2000 од 17.08.2000. године, закључен између М. В. и М. В., обоје из Ћ., као прималаца издржавања са једне стране и туженог М. В. из Ћ., као даваоца издржавања и Анекс овог уговора – поравнање закључено између истих странака пред Општинским судом у Ћуприји под бројем П.575/2000 од 22.08.2001. године и у то у односу на имовину која је искључиво власништво сада покојне М. В., бивше из Ћ. и то стамбена зграда која се налази на кп.бр. 3063 у Ћ. која је површине од 122 м² са

правом коришћења грађевинског земљишта у површини под двориштем 0.01,27 ха и под зградом у површини од 0.01,22 ха, укупно 0.02,49 ха у КО Ћ. Г. и кп.бр. 6215/6 њива четврте класе у потесу „П. Б.“ у површини од 0.55,00 ха, са викендицом у КО Ћ. ван града, те се обавезе тужени да то призна и да трпи правне последице овог раскида, све у року од 15 дана по пријему пресуде, **КАО НЕОСНОВАН.**

УСВАЈА СЕ противтужбени захтев туженог М. В. па се утврђује да је тужени власник зграде у Ћ. која се налази на кп.бр. 3063 у КО Ћ. Г., укупне површине 0.02,49 ха, од чега под зградом површине 0.01,22 ха и носилац права коришћења на делу под двориштем у површини од 0.01,27 ха, те да се обавезу тужиоци С. М. и С. М. да ово признају и да трпе да се у катастру ова имовина испише са имена М. В. и упише на име туженог, у року од 15 дана по правноснажности пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци С. М. из С. и С. М. из П. да туженом М. В. из Ћ. на име трошкова поступка солидарно исплате 147.750,00 динара, у року од 15 дана по пријему судске одлуке под претњом принудног извршења.

Образложење

Ожалбеном пресудом под ставом један усваја се тужбени захтев тужилаца као наследника покојне М. В. те се раскида уговор о доживотном издржавању оверен пред Општинским судом у Ћуприји под Р.број 225/2000 од 17.08.2000. године, који је закључен између М. В. и М. В., обоје из Ћ., као прималаца издржавања и туженог М. В., као даваоца издржавања и Анекс тог уговора – поравнање закључено између истих странака пред Општинским судом у Ћуприји под бројем П.575/2000 од 22.08.2001. године и то у односу на имовину која је искључиво власништво М. В., бивше из Ћ. и то стамбена зграда која се налази на кп.бр. 3036 у КО Ћ. са површином од 122 м² са правом коришћења грађевинског земљишта у површини под двориштем од 1,27 ари и под зградом од 1,22 ари, (у изреци погрешно стоји 1.01,22 ха), укупно 0.02,49 ха у КО Г. Ћ. и кп.бр. 6215/6 њива четврте класе у потесу „П. Б.“ у површини од 0.55,00 ха са викендицом у КО Ћ. ван града, те се обавезује тужени да то призна и трпи правне последице овог раскида, све у року од 15 дана по пријему отправка пресуде.

Ставом два одбија се противтужбени захтев да се утврди да је тужени власник зграде у Ћ., која се налази на кп.бр. 3063 у КО Ћ. Г., укупне површине 0.02,49 ха, од чега под зградом у површини од 0.01,22 ха и носилац права коришћења на делу под двориштем површине од 0.01,27 ха, те да се обавезу тужиоци С. М. и С. М. да то признају и да трпе да се у катастру та промена испише са имена М. В. на име туженог у року од 15 дана по правноснажности пресуде.

Ставом три обавезује се тужени да тужиоцима плати парничне трошкове у износу од 253.050,00 динара, у року од 15 дана по пријему пресуде.

Против наведене пресуде тужени – противтужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући првостепену пресуду због погрешне примене материјалног права и погрешно утврђеног чињеничног стања.

Тужиоци су доставити одговор на жалбу.

Испитујући ожалбену пресуду на основу чл. 372 ЗПП, а по увиду у списе предмета, садржину изјављене жалбе и одговора на жалбу, Апелациони суд је нашао да је туженикова-противтужиочева жалба основана.

У првостепеном поступку и приликом доношења ожалбене пресуде није учињена ниједна битна повреда одредба парничног поступка на коју овај суд пази по службеној дужности, чињенично стање је потпуно и правилно утврђено али материјално право није правилно примењено, а што је условило преиначење првостепене пресуде на начин наведен у изреци ове пресуде.

Првостепеном пресудом је утврђено да су сада покојни В. М. и В. М. били супружници без заједничке деце, а да су тужиоци С. и С. покојној В. М. били братаница и братанац по њеном рођеном брату А., а да је тужени унук покојног В. М. по његовом умрлом сину М. Уговор о доживотном издржавању који је оверен код Општинског суда у Ћуприји под Р. број 225/2000 од 17.08.2000. године, закључили су као примаоци издржавања В. М. и В. М. и као даваоци издржавања В. М. и његова супруга В. З. Тим уговором је предвиђено да ће В. М. и З. на име своје обавезе издржавања плаћати примаоцима издржавања 300 ДМ месечно од августа 2000. године па до краја њиховог живота, по смрти ће их сахранити, подићи споменик по православним обичајима и даће им подушја. У накнаду за дато издржавање примаоци издржавања после своје смрти дају даваоцима издржавања у својину и на коришћење кућу са плацем на кп.бр. 3063 у КО Ћ. Г., виноград површине 55 ари са викендицом у месту званом „П. Б.“ у КО Ћ. и њиву и шуму у месту званом „К.“ у КО Б. За сваку исплату по уговору предвиђено је састављање признанице коју ће потписати обе стране са назнаком месеца за који се исплата врши. Дана, 18.10.2010. године, као тужиоци В. М. и В. М. подносе тужбу против В. М. и В. З. тражећи да се раскине закључени уговор о доживотном издржавању, с тим што у току парнице В. З. тужбу није ни примила. У тој парници В. М. и М. у својству прималаца издржавања са В. М. у својству даваоца издржавања закључују поравнање П.бр. 575/00 од 22.08.2001. године, којим делимично мењају одредбе раније закљученог уговора о доживотном издржавању. По том поравнању М., као давалац издржавања је у обавези да на име издржавања обавеза из уговора плаћа месечно М. и М. 100 ДМ почев од 20.09.2001. године, а у случају да један од прималаца издржавања умре пре другог дужан је да надживелом примаоцу издржавања плаћа месечно по 100 ДМ, затим је дужан да

сноси све трошкове обраде имања које поседују М. и М., да М. и М. у случају смрти сахрани, подигне им заједнички надгробни споменик, да им да сва уобичајена подушја, да М. и М. редовно припрема огрев за зиму у количини која је уобичајена за њихове потребе. У накнаду за све то што В. М. извршава у оквиру своје обавезе М. и М. дају В. М. у својину са правом да се одмах након закљученог поравнања код Службе за катастар непокретности укњижи као власник и то на кп.бр. 3063 плац са зградама у укупној површини од 2,49 ари у КО Ћ. Г., а коју непокретност В. М. уступа у својину В. М. који се у катастру води као власник те непокретности, затим кп.бр. 2922 шума шесте класе у месту званом „К.“, површине 3,13 ари, део кп.бр. 3053 у месту званом „К.“, њива шесте класе од 31,49 ари обе КО Б. село по поседовном листу број 340, а које непокретности уступа В. М. у својину В. М., који се у катастру води као власник ових парцела, затим кп.бр. 6215 њива четврте класе у површини од 55 ари у месту званом „Ш.“ у КО Ћ. ван, коју непокретност уступа у својину В. М., В. М., која се у катастру води као власник ове непокретност и која му у својину уступа и викендицу која се налази на тој парцели. Тим поравнањем М. и М. су задржали за себе право доживотног становања на згради у Ћ., затим на викендици, затим право доживотног бесплатног плодуюживања на свој непокретној имовини која је наведена у поравнању и истовремено дају сагласност В. М. да на кп.бр. 3063 у КО Ћ. може да врши реконструкцију обејкта и гради нови објекат у свему према дозволи коју прибави. Ако након смрти једног од примаоца издржавања, други прималац поднесе захтев за раскид уговора о доживотном издржавању има право да тражи раскид само у односу на имовину која њему припада у моменту закључења поравнања и која се на њега води по катастру на дан закључења поравнања. У поравнању је наведено да оно има карактер Анекса уговора о доживотном издржавању. В. М. је умро 20.11.2001. године, а иза његове смрти решењем Општинског суда у Ћуприји у предмету О.број 495/2001 од 20.12.2001. године обустављен је поступак расправљања заоставштине због тога што је констатовано да он нема имовину која представља његову заоставштину јер је истом располагао раније поменутиим уговором о доживотном издржавању који је закључен, а потом делимично измењен поравнањем, све у корист В. М. као даваоца издржавања. Међутим, након тога 2003. године исти суд поново води оставински поступак иза смрти В. М. а тада доноси ново решење 14.10.2003. године у предмету О.број 544/03, којим за наследника на заоставштини покојног М. оглашава његову супругу М., с тим што је предмет заоставштине имовина која је била предмет уговора о доживотном издржавању. Дана, 17.11.2003. године, В. М. је поднела тужбу против В. М. у предмету Општинског суда у Ћуприји П.број 550/03 тражећи да се поништи поравнање које је раније поменуто и које представља, по мишљењу суда, Анекс уговора о доживотном издржавању само у односу на имовину која је њена, при чему је као њену имовину рачунала и оно што је по оставинском решењу наследила од покојног М., а такође и оно што је било њено у тренутку закључења уговора о доживотном издржавању, односно поменутог поравнања. Међутим, у том поступку је дошло до повлачења тужбе. После М. смрти, решењем Општинског суда у Ћуприји О.број 416/06 од 10.05.2007. године, прекинут је оставински поступак и овде тужиоци су упућени на парницу да докажу неважност уговора о доживотном издржавању, односно поравнања које је касније закључено и

којим је делимично измењен уговор о доживотном издржавању, те су у том смислу тужиоци ову тужбу и поднели. Тужени М. је противтужбом тражио да се утврди да је власник зграде у Ћ., а која је након оставинског решења које је поново донето иза смрти покојног М., уписана у јавним књигама на сада покојну М.

Одлучујући по тужбеном и противтужбеном захтеву, првостепени суд најпре закључује да је поравнање које је закључено између М. и М., са једне стране и туженог М. са друге стране у парници поводом тужбе за раскид уговора о доживотном издржавању, уствари Анекс уговора о доживотном издржавању јер је закључено у форми тог уговора. Због тога тим поравнањем М. као давалац издржавања не може да постане власник имовине која је у њему наведена, већ да то може постати тек након смрти прималаца издржавања, а што је уобичајено за уговор о доживотном издржавању. С обзиром да је дакле, поравнање практично део уговора о доживотном издржавању, по мишљењу првостепеног суда могуће је у парници тражити и раскид уговора о доживотном издржавању, а такође и поравнања као Анекса тог уговора и то због неиспуњења, а што је основ потраживања тужилаца у конкретном случају. Ценећи исказе саслушаних парничних странака и сведока, првостепени суд налази да М. као давалац издржавања није уредно извршавао своје обавезе према примаоцима издржавања, посебно према М. јер јој није редовно слао новац, а на шта је био обавезан по уговору о издржавању, односно поравнању као његовом Анексу. М. јесте подигао и платио надгробни споменик М. и М., али с обзиром да није извршавао остале обавезе, првостепени суд налази да уговор о доживотном издржавању, који представља двострано теретни правни посао, од стране туженог као даваоца издржавања није извршаван те да су се самим тим и стекли услови за његов раскид због чега је усвојен првостепени захтев. Раскидом уговора о доживотном издржавању отпао је основ по коме је М. власник спорне куће, па је због тога и његов противтужбени захтев одбијен као неоснован.

Овакви закључци првостепеног суда нису прихватљиви јер се заснивају на неправилној примени материјалног права.

Наиме, поравнањем за које првостепени суд сматра да је Анекс уговора о доживотном издржавању је уствари окончана парница у предмету Општинског суда у Ћуприји П.број 575/2000 даном његовог закључења 22.08.2001. године. По својој правној природи поравнање јесте уговор како то сматра првостепени суд, и на шта упућује члан 1089 ЗОО, али поравнање којим се окончава парница у конкретном случају представља и извршни наслов, што значи да оно нема само својство материјалноправног уговора, већ да има и својство, односно снагу судске одлуке. Отуда се поравнање може побијати само тужбом из разлога недостатка воље на страни неког од лица које је поравнање закључило или због повреде права из чл. 3 ст. 3 ЗПП, како је то и предвиђено чл. 325 ЗПП. Дакле, поравнање се не може раскидати, већ учесник поравнања може тражити принудно извршење поравнања као било које друге извршне исправе. Како у овом случају поравнање није поништено пошто је у парници по тужби В. М. против В. М. за поништај поравнања тужба повучена, то даље значи

да поравнање и даље постоји и производи правно дејство и међу његовим учесницима, а обавезује и њихове правне следбенике. Самим тим произилази да је тужени постао власник свих непокретности које су наведене у том поравнању због чега М. није могла бити оглашена за наследника на М. заоставштини јер такве заоставштине нема пошто је М. поравнањем већ имовину уступио овде туженом, а исто је поступила тим поравнањем и М. са својом имовином. Обавезе из уговора о доживотном издржавању су практично замењене поравнањем па се због тога не може раскидати ни уговор о доживотном издржавању, јер он практично више не постоји, а већ је наведено због чега није могуће да се раскида поравнање као правни акт. Из свега тога произилази неоснованост тужбеног захтева, а уједно и основаност противтужбеног захтева, због чега је овај суд правилно применивши одредбе материјалног права, преиначио првостепену пресуду на начин наведен у изреци ове пресуде, а на основу чл. 380 тачка 4 ЗПП.

На наведени начин тужиоци су спор изгубили а тужени је парницу добио, па му овај суд на име стварних и нужних трошкова поступка, а одређених поднеском, признаје за накнаду два образложена поднеска – противтужбу и одговор на тужбу по 6.000,00 динара, приступ на шеснаест одржаних рочишта за главну расправу по 7.000,00 динара и 3,500,00 динара за једно одложено рочиште за главну расправу, као и за писање жалбе 12.000,00 динара, односно укупно 147.750,00 динара колико ће му тужиоци исплатити на основу чл. 149 ст. 1 у вези чл. 387 тачка 3 ЗПП. Туженом се не признају судске таксе јер у том делу захтев није довољно одређен.

Одредбе ЗПП које су напред наведене су из раније важећег закона, а примењене су у овој парници на основу чл. 506 сада важећег ЗПП („Службени гласник Републике Србије“, број 72/2011).

АПЕЛАЦИОНИ СУД У КРАГУЈЕВЦУ, Гж-1265/13 од 20.09.2013.

године

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Весна Алексић**